שאין ראויה לגר אינה קרויה נבלה ור"מ

ההוא למעומי סרוחה מעיקרא פור"ש שסרוחה

מעיקרא לא צריכא מיעומא עפרא בעלמא

הוא אמר עולא מחלוקת שהשביח ולבסוף

ש פגם אבל פגם מעיקרא דברי הכל מותר

איתיביה רב חגא לעולא יין שנפל לתוך

עדשים וחומץ שנפל לתוך גריםין אסור ור"ש

מתיר והא הכא דפגם מעיקרא הוא ופליגי

אמר עולא חגא לא מידע ידע מאי קאמרי

רבנן תיובתא קא מותיב הכא במאי עסקינן

כגון שנפל לתוך גריסין צוננין והרתיחם נעשה

כמי שהשביח ולבסוף פגם ואסור ור' יוחנן

אמר בפוגם מעיקרא מחלוקת איבעיא להו

בפוגם מעיקרא מחלוקת אבל השביח ולבסוף

פגם דברי הכל אסור או דלמא בין בזו ובין

בזו מחלוקת תיקו אמר רב עמרם אפשר

איתא להא דר' יוחנן ולא תניא לה במתניתין

נפק דק ואשכח יו (דתניא) יישאור של חולין

שנפל לתוך העיסה ויש בו כדי להחמיץ

והחמיצה ואח"כ נפל שאור של תרומה או

שאור של כלאי הכרם ויש בו כדי להחמיץ

אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא

הוא ופליגי א"ר זירא שאני עיםה הואיל

וראויה לחמע בה כמה עיסות אחרות ת"ש

עין משפם נר מצוה

םו א מייי פט"ז מהלי מאכלות אסורות הלכה טו:

הוי כעיקר וכ״ת להאי גופיה אילטריך דטעם כעיקר דמגיעולי עובדי כוכבים יליף ר"ש דטעם כעיקר כדחמר לר"ע פרק אלו עוברין א"א לומר כן דאי יליף ר״ש מגיעולי עובדי כוכבים טעם כעיקר א״כ תקשי לר"ש משרת דכתב רחמנא למה לי דהא לא איצטריך לטעם כעיקר

כיון דמגיעולי עובדי כוכבים יליף לה ר"ם וחין לומר דחילטריך משרת להיתר מלטרף לאיסור כדאמר התם פ׳ אלו עוברין לר״ע ולעולם יי [יליף מגיעולי עובדי כוכבים טעם] כעיקר (ו) דלמאי אינטריך משרת להיתר מצטרף לאיסור אי כשאוכל כזית מטעם האיסור הנבלע [בהיתר היינו טעם כעיקר אין בחלי זית דאיסור עם חלי זית להיתר לא מלטרפי ומשו"ה שפיר אינטריך להיתר מנטרף לאיסור דהא שמעינן לר"ש דאמר יי כל שהוא למלקות וא"כ למ"ל היתר מצטרף לאיסור אלא ש"מ דמודה ר"ש דקדירה בת יומא נמי א"א דלא פגמה פורתא כדפרישית כך דקדק הר"ר שמואל מאיור"א והר"ר יקר מקינו"ן דוחה דאיכא למימר דאכתי שפיר אינטריך משרת לר"ש אע"ג דסבר כל שהוא למלקות הא פר"ת בסמוך היינו דוקא כשהאיסור בעין אבל לא ע"י תערובת כדמוכח מההיא דמייתי בסמוך בערלה וכלאי הכרם אין מצטרפין וכן צ"ל ע"כ דאל"כ לא תמלא איסור כלל " [בטלן לר"ש לא ברוב ביבש ולא בס' בלח וא"כ שפיר אינטריך משרת להיתר מלטרף לאיסור כגון בחלי זית שנבלע בחלי זית פת ואכלו כדקאמר התם נזיר ששרה פתו ביין ויש בו כדי לנרף כזית חייב ולעולם טעם כעיקר לר"ש מגיעולי עובדי כוכבים כך דוחה הר״ר יקר ומורי הר"ר פרן מקיים פירוש הר"ר שמואל ואומר דדיחוי הר"ר יקר אינו כלום דודאי מגיעולי עובדי כוכבים

א) [בכורות כג:], ב) [ל"ל שאינה ראויה לגר. שהסריחה. אלמא מדאפגים בטל איסורה: סרוחה מעיקרא. מוכת שחין מחיים דהואיל ואיפגמא מקודם שבאה לידי נבלה לא חל שם נבלה עליה אבל היכא דאיתסר מעיקרא תו לא פקע איסור משום פגם: מחלוקת. דר"מ ור"ש: בפוגם מעיקרו.

משעה שנפל לתוכו: והא הכא דפוגם מעיקרא הוא ופליגי. דקתני אסור לרבנן: ר' יוחנן. אדעולא אתא לאיפלוגי: איתא לדר׳ יוחכן. דמוקי פלוגתייהו בפוגם מעיקרו: שאור של חולין שנפל לחוך העיסה וחימלה. כראוי ואח"כ נפל של תרומה או של כלאי הכרם אסור: ור"ש מתיר. שהחמינה יותר מדאי ונפגמה: והא הכא. דהאי שאור משעה שנפל ביה פגמה שהרי מחומלת כבר וקאסר ר"מ: וראויה לחמע בה כמה עיסות אחרות. ה (של תרומה) הלכך חימוץ דיותר מדאי אע"פ שפגם הוא לעניו שיסות עיסות לענין חימוע עיסות (כ) חחרות: שחור של תרומה ושל חולין שנפלו. ביחד לתוך העיסה ויש בכל אחד כדי לחמץ וחימלוה יותר מדאי (ג) לפוגמה: ר"ש מתיר. שפגמוה: נפל של מכומה מחלה ד"ה אסור. הואיל ומשביחה בתחלה אע"פ שחזר והועיל לפוגמה כשנפל שאור של חולין אחריו ושניהם פגמוה הוי משביח ולבקוף פגם ואסור. ולקמן פריך אם כן רישא נמי (ד) ר"ש הרי השביח של תרומה עם של חולין תחלה: נפל של חולין. (ס) וחימלה: ואחרי כן נפל של חרומה. דהיינו פוגם מעיקרו אסור ור"ש מתיר:

כדרבי

שאור של תרומה ושל חולין שנפלו לתוך העיסה בזה כדי להחמיץ ובזה כדי להחמיץ וחימצו אסור רבי שמעון מתיר נפל של תרומה תחלה ד"ה אסור נפל של חולין ואח"כ נפל של תרומה או של כלאי הכרם אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא ופליגי וכי תימא ה"ג בדרבי

לר"ש תו לא איצטריך משרת להיתר מצטרף לאיסור משום דבלאו זירוף נמי כל שהוא וי) אט"ג דאינו בעין אלא נבלע בתוך הפת מה בכך הלא כיון דטעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים א״כ חשוב הטעם הנבלע כאילו היה בעין ואם כן כיון שאילו היה מן האיסור בעין היה מיחייב בכל שהוא לר"ש הכי נמי כשהוא נבלע בהיתר כיון שיש בו טעם וטעם כעיקר ותדע דהא כיון דאר"ש כל שהוא למכות בכזית לרבנן אם כן כך לי כל שהוא לר"ש ככזית לרבנן ובכזית לרבנן מחייב עליה אפי׳ כשאינו בעין אלא נבלע בתוך ההיתר שיאכל כל כך מן ההיתר הבלוע איסור שאכל כזית מטעם איסור הבלוע בתוכו מיחייב עליה כאילו אכל הכזית איסור בעין כיון דטעם כעיקר וא״כ ה״ה כל שהוא לר״ש דכשאכלו בתערובת טעם מיחייב כאילו אכלו בעין כיון דטעם כעיקר וא״כ אי טעם כעיקר וה״ מגיעולי עובדי כוכבים לר״ש תו לא אצטריך לר״ש משרת כלל דלהיתר מצטרף לאיסור לא איצטריך דהא מכל שהוא מיחייב בטעם כאילו היה בעין כדפירשתי וא״כ 🌣 (היכי קא״ל) משרת דכתב רחמנא ל"ל דכתיב גבי נזיר לר"ש אי גיעולי עובדי כוכבים לטעם כעיקר משום דלא פגם כלל אלא ע"כ דקסבר ר"ש דקדירה בת יומא פגמה פורתא והשתא ניחא הכל דלא מצי ר"ש למילף טעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים דחידוש הוא כיון דפגמו אפילו פגם זוטא והיה לנו להתיר כל פגם אי לאו דגלי קרא והלכך אינטריך משרת לטעם כעיקר ומה שדחה הר"ר יקר ממה שפר"ת לקמן מההיא דערלה והכלאים דבסמוך דלא אר"ש כל שהוא למכות במידי דתערובת רק בדבר שהוא בעין אומר מורי דלק"ל מידי דר"ת לא דיבר רק בתערובת שיש לו להחיר להתבטל כגון יבש ביבש חד בתרי דרחמנא אמר אחרי רבים להטוח או בדבר לח היכא דליכא טעמא כגון דאיכא ס׳ דכל מקום דשייך ליה ביטול לאו אמר ר״ש כל שהוא למכות דהא לא עדיף כל שהוא לר״ש מכזית דרבנן וכי היכי דכזית דרבנן מתבטל ברוב ביבש ובס׳ בלח ה״ה לר״ש כל שהוא דהא רחמנא אמר דליבטיל אבל היכא דלא שייך ביטול כגון היכא דאיכא טעם דטעם לא בטיל כיון דטעם כעיקר א״כ ה״נ מיחייב בכל שהוא לר״ש כשהוא בתערובת כיון שיש בו טעם כאילו היה בעין כדפי׳ כן נראה למורי: [וע"ע חום׳ שבת פט: ד"ה אסורין וחוס׳ מעילה ית. ד"ה חנין: אמר עולא מחלוקת בחשביח ולבסוף פגם. והשתא ל"ל לעולא דלא פליגי ר"מ ור"ש בקראי דלעיל (ש) דנבלה דא"ר לא הוי מיסתבר לחלק בין השביח ולבסוף פגם לפגם מעיקרו אלא בסברא פליגי ר"מ סבר כיון שהשביח מעיקרא בשעת נפילה וחל איסור עליה שוב אין לו היתר גם כי פגם אחרי כן ור"ש סבר כיון דהשתא פגמא הוא שרי: אבל השביח ולבסוף פגם ד"ה אסור. וא"ת והא לעיל משמע דפליגי בהשניח ולנסוף פגם גבי נכלה דר"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא דוקא אבל לא הסריחה מעיקרא והסריחה לבסוף אסורה ור"ש מוקי לה אפילו לא הסריחה מעיקרא והסריחה לבסוף שרי אלמא פליגי בהשביח ולבסוף פגם וי"ל דלא דמי השביח ולבסוף פגם דהכא לההיא נבלה דלעיל דהכא י"ל השביח בשעת התערובת שבשעה שנפל האיסור לחוך ההיתר היה נותן טעם לשבח ולבסוף פגם אותו טעם המעורב שם כגון נתן (י) לחוך גריסין לוננין והרתיחן וע"ז קאמר ד"ה אסור כיון דמעיקרא היה נותן טעם לשבח וחל עליה איסור אבל ההוא דנבלה דלעיל דפליג ר"ש ושרי כשהיא סרוחה עכשיו אע"ג דמעיקרא

דאמר לעיל פגם מעיקרא מותר השביח ולבסוף פגם אסור דאמר כמאן לא כר"מ ולא כר"ש דר"מ אסר כל פגם ור"ש ממיר כל פגם וי"ל דסבר לה כר"ש בחדא בפגם מעיקרו וכר"מ בחדא בהשביח ולבסוף פגם: תרקר. ואע"ג דלקמן פשטינן לה מברייתא דבפגם מעיקרא פליגי השביח ולבסוף פגם דברי הכל אסור מ״מ עלתה להם בבית המדרש בליקו ושוב פשטוה וכי האי גוונא אשכחנא בנדה בפרק המפלח (דף כה.) גבי מחלוחת בעכור אבל בללול כו': ווע"ע חוס׳ לעיל נג. סוף ד"ה או דלמאן:

לא היתה סרוחה מ"מ בעודה נבלה ש נפגם ושריא: 🔏 דלמא בין בזו ובין בזו מחדוקת. וא"מ היכי מספקא ליה בהא א"כ ר' יוחנן

יו) [בכתחת כג.], כ) [כ"כ דתנן], ג) ערלה פ"ב מ"ט, ד) [רש"ש מח"ז], ה) עי רש"א שגורס בענין אחר, ו) [מכות יו.], ו) רש"א, ת) נ"א הדרא קושיא לדוכתה וכו ל"ל ומהרש"ה גרם הקשה לו, ט) ל"ל נפגמת.

גליון הש"ם גמרא ור"ש פרוחה מעיקרא. עיין נכורות דף כג ע"ב תוספות ד"ה

הגהות הב"ח

(A) גם' ולכסוף פוגם אכל פוגם מעיקרא כל"ל וכן בכל העמוד: (ב) רש"י יה וראויה לחמע וכו׳ ד"ה וראויה לחמע וכו׳ לענין אכילת עיסה זו שבח הוא לענין חימוע: (ג) ד"ה שלור וכו' יותר מדלי ונפגמה הס"ד: (ד) ד"ה נפל של תרומה וכו' רישה נמי אמאי מתיר ר"ש הרי השניח: (ה) ד"ה נפל של חולין תחלה וחמלה: (ו) תום' ד"ה ואידך כו' (בעמוד הקודם) ולעולם יליף מגיעולי עובדי כוכבי׳ טעם תהיעוני עוכני כוככי טעט כעיקר דהא מה שפיי אינטריך משרת להיתר לאיסור הייבו כזית מטעם כזית הנבלע בהיתר האיסור אבל חצי זית דאיסור עם חלי זית דהיתר לא מלטרפ והא שמעינן ליה לר"ש דאמר כל שהוא למלקות כל"ל: (1) בא"ד כל שהוא אסור אע"ג דאינו בעין וכו' כיון דטעם כעיקר יליף מגיעולי עובדי כוכבים: (ח) בא"ד אי טעס כעיקר יליף מגיעולי עובדי כוכבים לר"ש מו וכו' ול"כ הקשה ליה בחמנה: . לכתנ משרת משרת לכנוב לטמנמה. (ט) ד"ה אמר וכו' ור"ש בקראי דלעיל דגיעולי עובדי כוכבים ודנבלה לח"כ: (י) ד"ה אבל וכוי כגון נתן חומץ לתוך :גריסין